

2009-2014

Plenarna sjednica

---

6. 2. 2014. godine

REZOLUCIJA O IZVJEŠTAJU O NAPRETKU CRNE GORE ZA 2013. GODINU

Rezolucija Evropskog parlamenta od 6. februara 2014. godine o izvještaju o napretku Crne Gore za 2013. godinu

Evropski parlament,

- uzimajući u obzir Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju od 29. marta 2010, između Evropskih zajednica i njihovih država članica s jedne strane i Republike Crne Gore s druge strane,
  - uzimajući u obzir zaključke Evropskog savjeta od 19. i 20. juna 2003. godine i prilog naslovljen „Solunski agenda za Zapadni Balkan: kretanje prema evropskoj integraciji”,
  - uzimajući u obzir komunikaciju Komisije Evropskom parlamentu i Savjetu od 9. novembra 2010. godine o mišljenju Komisije o zahtjevu Crne Gore za članstvo u Evropskoj uniji,
  - uzimajući u obzir izvještaj Komisije upućen Evropskom parlamentu i Savjetu od 22. maja 2012. godine o napretku Crne Gore u sprovođenju reformi i zaključke Savjeta od 26. juna 2012. godine o odluci o otvaranju pregovora o pristupanju sa Crnom Gorom 29. juna 2012. godine,
  - uzimajući u obzir zaključke Savjeta za opšte poslove od 11. decembra 2012. godine o proširenju i procesu stabilizacije i pridruživanja,
  - uzimajući u obzir Komunikaciju Komisije od 16. oktobra 2013. godine „Strategija proširenja i glavni izazovi 2013–2014. godine” i radni dokument osoblja Komisije „Izvještaj o napretku Crne Gore za 2013”
  - uzimajući u obzir deklaraciju i preporuke sa 6. sastanka Parlamentarnog odbora Evropske unije i Crne Gore za stabilizaciju i pridruživanje (POSP) održanog 29. i 30. aprila 2013. godine,
  - uzimajući u obzir prethodne rezolucije EP o Crnoj Gori i rezoluciju o proširenju: politike, kriterijumi i strateški interesi EU od 22. novembra 2012. godine,
  - uzimajući u obzir Rezoluciju EP od 22. oktobra 2013. godine o upravljanju budžetom pretpristupnih fondova Evropske unije u oblasti sistema pravosuđa i borbe protiv korupcije u državama kandidatima i potencijalnim kandidatima te svoja zapažanja o Crnoj Gori,
  - uzimajući u obzir član 110 stav 2 Poslovnika EP,
- A. budući da pristupanje Evropskoj uniji treba da bude i dalje važna pokretačka sila za nastavak političkih, socijalnih i ekonomskih reformi;
  - B. budući da je Evropska unija vladavinu prava postavila u središte procesa proširenja;
  - C. budući da je Crna Gora ostvarila napredak na putu prema integraciji u EU, uz entuzijazam pogledu evropskog projekta koji dijeli cijeli politički spektar te društvo uopšte; budući da je zemlja uspjela privremeno zatvoriti poglavlja 25. i 26;
  - D. budući da su glavni prioriteti sprovođenje vladavine prava, posebno putem reforme pravosuđa, te borba protiv korupcije i organizovanog kriminala; budući da je postupak

analitičkog pregleda usklađenosti svih poglavlja završen; budući da su u skladu s „novim pristupom“ Komisije kojim se reforme u pravosuđu i unutrašnjim pitanjima rješavaju u ranoj fazi procesa pristupanja, u decembru 2013. otvoreni pregovori o poglavljima 23. i 24;

- E. budući da će nedavne ustavne reforme, kada se u potpunosti sprovedu, ojačati nezavisnost i efikasnost pravosuđa;
- F. budući da su finansijska korupcija i organizovani kriminal, uključujući u institucijama, te izborne nepravilnosti i dalje ozbiljna pitanja; budući da Crna Gora treba riješiti ova pitanja i postići dobre rezultate u području vladavine prava;
- G. budući da civilno društvo ima važnu ulogu u procesu reformi i pristupanja Evropskoj uniji;
- H. budući da je regionalna saradnja veoma važna za političku stabilnost, bezbjednost i ekonomski razvoj Crne Gore i cijelog regiona;

Pregovori o pristupanju

1. pozdravlja otvaranje pet novih pregovaračkih poglavlja u decembru 2013. godine; ohrabruje brzi nastavak pregovora o pristupanju pod uslovom da su preduzete i sprovedene reforme i postignuti konkretni rezultati;
2. pozdravlja akcione planove Vlade za poglavlja 23. i 24. kojima se utvrđuje sveobuhvatan plan reformi i kriterijum za otvaranje tih poglavlja;
3. pohvaljuje uključivanje predstavnika civilnog društva u pregovaračke strukture; ipak primjećuje da organizacije civilnog društva pozivaju Vladu da pokaže najviši mogući stepen transparentnosti u pregovorima i cijelom procesu pristupanja, te da uključi veći broj organizacija u radne grupe i sprovede opsežne konsultacije širom države;
4. naglašava odgovornost Vlade i Skupštine za poboljšanje komunikacije sa javnošću kao i za pravovremeno i transparentno informisanje svih zainteresovanih strana, organizacija civilnog društva i šire javnosti o razvoju toka pregovora o pristupanju te za olakšavanje njihovog šireg učešća u tom procesu;

Politički kriterijumi

5. poziva sve političke snage, u vlasti i opoziciji, te ključne društvene i ekonomske činioce, da ostanu usredsrijeđeni na plan integracije zemlje u EU putem održivog dijaloga i konstruktivne saradnje;
6. pozdravlja jačanje nadzorne uloge Skupštine Crne Gore, i putem kontrolnih i konsultativnih saslušanja; međutim, poziva na efikasno sprovođenje zaključaka sa saslušanja, snažniji nadzor nad sprovođenjem usvojenog zakonodavstva i aktivnije učešće Skupštine u pregovorima o pristupanju; pozdravlja rezoluciju o načinu, kvalitetu i dinamici procesa integracije Crne Gore u EU, koju je Skupština Crne Gore usvojila 27. decembra 2013. godine; vjeruje da proces integracije zahtijeva potpunu uključenost Skupštine i organizacija civilnog društva i uživa široku demokratsku podršku;
7. žali zbog činjenice da, nakon ovogodišnje afere „Snimak“, anketni odbor obrazovan radi ispitivanja navodne zloupotrebe javnih sredstava za partijske političke svrhe nije donio

nikakve političke zaključke u završnom izvještaju, te da je, u tom pogledu, praćenje u pravosuđu ostalo nepotpuno; naglašava značaj sprovođenja temeljne istrage i odgovarajućih mjera, ukoliko je to potrebno; stoga podstiče nadležne crnogorske organe da omoguće brzo, slobodno i pravično okončanje sudskog postupka u saradnji sa svim relevantnim stranama, tako da se svi prekršaji rješavaju pažljivo, objektivno i potpuno u skladu sa zakonom; osim toga, pozdravlja nedavno najavljenju istragu afere video snimka na Cetinju u kojoj će se svi za koje se ispostavi da su prekršili izborni zakon u sudskom postupku suočiti s primjerenim kaznama;

8. naglašava da je potrebno povećati povjerenje javnosti u izborni sistem i demokratske strukture te poziva Skupštinu da ubrza izborne reforme izmjenom niza zakona koji uređuju sprovođenje izbora i finansiranje političkih stranaka, uključujući predlog zakona o jedinstvenom biračkom spisku i predlog izmjena i dopuna zakona o ličnim kartama; naglašava da jedinstveni birački spisak treba da bude potpuno transparentan i pouzdan; insistira da reforme treba da budu sprovedene u skladu sa ranije datim preporukama OEBS/ODIHR-a i potpuno transparentno, uz uključivanje civilnog društva; podržava poziv Komisije za uspostavljanje jasnog i široko prihvaćenog razgraničenja između javnih i partijskih interesa; poziva Vladu da proaktivno objavi informacije o državnoj pomoći za pojedince i preduzeća, zapošljavanju u sektoru javne uprave i ostalim izdacima koji bi mogli uticati na ponašanje birača; primjećuje da percepcija korupcije može biti isto tako štetna kao i sama korupcija;
9. naglašava važnost reforme državne uprave u cilju primjene pravne tekovine EU; smatra da je ključno ojačati mehanizme koordinacije i nadzora za sprovođenje strategije državne uprave te preduzeti dalje mjere u cilju stvaranja transparentne, profesionalne i efikasne državne uprave koja bi se zasnivala na postignutim rezultatima; poziva vlasti da se pri zapošljavanju i otpuštanju državnih službenika pobrinu da se ne stvara utisak dalje politizacije državne uprave; poziva takođe na jačanje nezavisnosti i kapaciteta kancelarije zaštitnika ljudskih prava i sloboda;
10. pozdravlja ustavne izmjene koje imaju za cilj jačanje nezavisnosti pravosuđa smanjenjem političkog uticaja na postavljanje tužioca i nosilaca visokih pravosudnih funkcija na svim nivoima putem transparentnijih postupaka koji se zasnivaju na postignutim rezultatima, a posebno izborom vrhovnog državnog tužioca; no upoznat je s inicijativom zaštitnika ljudskih prava i sloboda za ocjenjivanje ustavnosti tih izmjena te određaba Zakona o Ustavnom sudu koje se odnose na izbor sudija Ustavnog suda; poziva nadležne organe da uspostave uspješno praćenje i evidenciju disciplinskih postupaka i obezbijede nepristrasnost, zajedno sa ujednačavanjem sudske prakse; poziva na donošenje i sprovođenje daljih zakonodavnih i drugih mjera kako bi se smanjila politizacija pravosuđa u praksi, uključujući objektivno ocjenjivanje učinka pravosuđa, jasan prikaz pravosudne odgovornosti u skladu s preporukama Venecijanske komisije i obezbjeđivanje napretka u karijeri na osnovu postignutih rezultata; naglašava takođe da je potrebno obezbijediti nezavisnost sudova za prekršaje od izvršne vlasti;
11. pozdravlja mjere preduzete u cilju racionalizacije sudskog sistema kako bi se podsticala sudska efikasnost i dodatno smanjio broj neriješenih predmeta; no izražava zabrinutost zbog trajanja sudskih postupaka, loše infrastrukture u mnogim sudovima, slabog sprovođenja građanskih i upravnih odluka i nedovoljnih budžetskih sredstava za pravosuđe i tužilaštvo; poziva na povećanje kapaciteta sudskog i tužilačkog savjeta te na jačanje odgovornosti i zaštitu integriteta sistema pravosuđa; pored toga, poziva da se usvoje mjere kako bi se

građanima obezbijedio pristup pravdi u građanskim stvarima i naknada štete u skladu sa evropskim standardima; poziva sudove da budu transparentniji i odgovorniji u borbi protiv korupcije i organizovanog kriminala;

12. poziva na preduzimanje neophodnih daljih koraka u vezi sa neriješenim izvještajima o ratnim zločinima kako bi se riješilo pitanje nekažnjivosti, na osnovu strože, efektivnije i transparentnije istrage i krivičnog gonjenja za ratne zločine; naglašava da je potrebno preduzeti dalje mjere u borbi protiv ne samo nekažnjivosti nego i percepcije nekažnjivosti; stoga podstiče vlasti da revidiraju smjernice za donošenje presuda te da provjere naizgled neproporcionalan broj oslobođajućih presuda u slučaju najtežih zločina;
13. pohvaljuje Vladu zbog Strategije reforme pravosuđa 2007–2012, ali izražava zabrinutost zbog spore primjene; primjećuje da je strategija 2013–2018. u naprednoj fazi pripreme; poziva stoga da se u Crnoj Gori opšti focus vlasti stavi na sprovođenje postojećih strategija uz sveobuhvatno ocjenjivanje o kojem se raspravlja u javnosti, umjesto da jednostavno zamjenjuje strategije bez potrebne procjene; podstiče nadzorna tijela da strategije i akcijske planove postavi kao standard;
14. naglašava da su potrebni dodatni napor u borbi protiv korupcije te poziva na ispunjavanje preporuka grupe GRECO;
15. izražava zabrinutost zbog toga što su obrazovanje, zdravstvo, izborni proces, upravljanje zemljištem, prostorno planiranje i građevinarstvo, privatizacija i javne nabavke i dalje oblasti podložne pojavi korupcije; očekuje da će otvaranje pregovora o poglavlju 5 (Javne nabavke) ubrzati potrebne reforme u toj oblasti; pozdravlja obrazovanje novog parlamentarnog Odbora za antikorupciju; traži od vlasti da ojačaju kapacitete nadzornih institucija, poboljšaju reviziju, povećaju transparentnost finansiranja političkih partija i da ojačaju kapacitete na svim nivoima kako bi smanjili nepravilnosti u sprovođenju zakonodavstva o javnim nabavkama i ostalim navedenim oblastima;
16. izražava zabrinutost zbog sve većih ograničenja pristupa javnosti informacijama o privrednim društvima i katastarskim podacima; naglašava da je pristup informacijama ove vrste od velikog značaja novinarima i predstavnicima civilnog društva u cilju otkrivanja slučajeva korupcije i rasvjetljavanja veza između organizovanog kriminala i državnih institucija; poziva vlasti da povrate visok stepen transparentnosti u vezi sa relevantnim registrima;
17. naglašava da je potrebno sprovesti reforme u oblasti borbe protiv korupcije i organizovanog kriminala, te postići dobre rezultate u pogledu istraga, krivičnog gonjenja i presuda na svim nivoima; poziva na veću saradnju i koordinaciju između organa za sprovođenje zakona i pravosuđa u borbi protiv organizovanog kriminala i korupcije na svim nivoima te na povećanje efikasnosti pravosuđa u slučajevima na visokom nivou; izražava ozbiljnu zabrinutost zbog poništenja prvostepenih presuda u predmetima koji se tiču organizovanog kriminala; insistira na tome da nekažnjivost kriminalaca osuđenih za korupciju ili krivična djela organizovanog kriminala nije prihvatljiva; poziva vlasti da obezbijede da tijela i institucije javne vlasti sprovode sve relevantne mjere te da snose odgovornost ukoliko to ne izvrše;
18. poziva Crnu Goru da i dalje učestvuje u borbi protiv korupcije i organizovanog kriminala na međunarodnom i regionalnom nivou; poziva na ulaganje većeg nпора u pravcu efikasnog nadzora granica s ciljem borbe protiv organizovanog kriminala i aktivnosti krijumčarenja na

„Balkanskoj ruti“; naglašava da je potrebno povećati nadzor i primijeniti mjere za borbu protiv pranja novca koje vrše lokalne i međunarodne kriminalne grupe;

19. naglašava da Vlada Crne Gore treba da nastavi sa konsultacijama i da ih ojača, te da poboljša interakciju i dijalog sa civilnim društvom i opozicijom, radi postizanja veće transparentnosti u oblikovanju politike i zakonodavstva, posebno u pogledu sprovođenja zakona i borbe protiv korupcije i organizovanog kriminala; stoga pohvaljuje vladine napore u cilju povećanja transparentnosti svog rada, pri čemu utvrđuje da još mnogo toga treba uraditi u tom pogledu; pozdravlja široko učešće civilnog društva u radnim grupama za pregovaračka poglavlja, ali primjećuje zabrinutost nekih predstavnika civilnog društva zbog prirode i kvaliteta tog učešća; žali zbog nedavnog pogoršanja odnosa između određenih resora Vlade i civilnog društva, pri čemu su obje strane izrazile zabrinutost da međusobno neprijateljstvo ugrožava zajedničku želju za napretkom u procesu evropskih integracija; stoga podržava produktivan i uravnotežen dijalog među svim stranama, u kojem Vlada objektivno pomaže i olakšava posao civilnog društva, i u potpunosti uključuje predstavnike u politički proces, a organizacije civilnog društva kritikuju politiku i pozivaju Vladu na odgovornost na pravedan i konstruktivan način;
20. sa zadovoljstvom naglašava da pomoć u okviru IPA-e dobro funkcioniše u Crnoj Gori; podstiče Vladu Crne Gore i Evropsku komisiju da pojednostave administrativnu proceduru za finansiranje iz programa IPA, s ciljem da sredstva budu dostupnija manjim i lokalnim civilnim organizacijama, sindikatima i ostalim korisnicima;
21. naglašava da je Crna Gora ratifikovala osam ključnih konvencija o pravima radnika Međunarodne organizacije rada (ILO) i revidiranu Evropsku socijalnu povelju; naglašava činjenicu da, iako se osnovna radnička i prava sindikata u suštini poštuju, potrebno ih je dodatno ojačati; naglašava važnu ulogu socijalnog dijaloga i poziva Vladu da ojača Socijalni savjet;
22. naglašava važnost slobodnih, nezavisnih i nepristrasnih medija u demokratiji; izražava ozbiljnu zabrinutost zbog sve većeg verbalnog i fizičkog zastrašivanja novinara, kao i zbog većeg pritiska putem finansijskih problema i sudskih postupaka; duboko je šokiran činjenicom da su od avgusta 2013. godine počinjena dva napada bombom i niz fizičkih napada na novinare; duboko žali zbog toga što je Crna Gora na 113. mjestu prema indeksu slobode medija međunarodne organizacije Reporteri bez granica; podsjeća na značaj jačanja odgovornosti medija, uredničke nezavisnosti i raznolikog vlasništva medija u skladu sa evropskim standardima; naglašava odgovornost svih koji djeluju u politici i medijima kada je u pitanju stvaranje klime tolerancije drugačijih mišljenja; smatra da je suštinski bitno pomoći u zaštiti novinara i slobode štampe; poziva da se sve prijetnje i napadi na novinare primjereno istraže i krivično gone, uključujući neriješena prethodna krivična djela; pozdravlja odluku o formiranju posebnog tijela za nadzor zvaničnih napora u rješavanju slučajeva ubistava novinara i napada na njih, što bi moglo doprinijeti uspostavljanju dubljeg povjerenja između države i medija;
23. naglašava posebnu ulogu nezavisnih i održivih javnih medija u jačanju medijske slobode i demokratije te poziva vlasti da u tom pogledu u potpunosti poštuju zakon o javnom radio-difuznom servisu Radio Televizije Crne Gore (RTCG), uključujući donošenje pravnih zaštitnih mjera kojima će se obezbijediti finansijska održivost javnog servisa čime bi se omogućilo ispunjavanje socijalne obaveze;

24. poziva na poboljšanje u oblasti zaštite svjedoka te na usvajanje zakona o zaštiti zviždača;
25. naglašava da su sve političke snage odgovorne za stvaranje atmosfere koja omogućava toleranciju i uključivanje svih manjina; pozdravlja Vladinu politiku o manjinama kojom se podstiče dublja integracija manjina u zemlji, posebno albanske zajednice; poziva na poboljšanje situacije socijalno ranjivih grupa, uključujući pristup obrazovanju i zdravstvenim uslugama te fizički pristup javnim zgradama licima sa invaliditetom; pozdravlja nedavni Vladin akcioni plan za Rome, ali poziva na dalje olakšavanje obrazovanja i zapošljavanja za Rome i druge manjine, koje se i dalje suočavaju sa diskriminacijom, posebno u pogledu ograničenog pristupa obrazovanju za djecu Roma, Aškalijske i Egipćane;
26. primjećuje da su žene i dalje nedovoljno zastupljene u mnogim područjima crnogorskog društva, uključujući Skupštinu Crne Gore, rukovodeće položaje i tržište rada; poziva Vladu da ojača napore kako bi unaprijedila rodnu ravnopravnost, povećala relevantne finansijske i ljudske resurse, obezbijedila sprovođenje akcionog plana za rodnu ravnopravnost, uvela načelo jednake zarade za rad jednake vrijednosti i podstakla veće učešće žena, posebno na političkoj sceni;
27. izražava zabrinutost zbog visokog nivoa netolerancije homoseksualnosti u Crnoj Gori, učestalog nasilja i prijetnji nasiljem te govora mržnje prema aktivistima za prava homoseksualaca; žali zbog činjenice da je najpoznatiji aktivista grupe LGBT, zbog bezbjednosnih razloga, zatražio azil u inostranstvu; no pozdravlja Vladinu novu strategiju za poboljšanje kvaliteta života pripadnika grupe LGBT, ali naglašava da se treba fokusirati na sprovođenje; naglašava posebno potrebu za obrazovanjem i informisanjem javnosti u cilju promjene stavova; posebno pohvaljuje Vladu i policiju zbog podrške i pomoći prilikom održavanja ovogodišnjih Parada ponosa u Budvi i Podgorici; naglašava da bi u potpunosti trebalo istražiti nasilje nad homoseksualcima tokom parada te da se počinitelji privedu pravdi; podstiče vlasti na dalje povećanje tolerancije prema pripadnicima LGBT i odgovarajuće procesuiranje slučajeva krivičnih djela; naglašava da je potrebno poboljšati društveno prihvatanje i okončati diskriminaciju homoseksualaca;
28. izražava zabrinutost zbog trajnog problema nasilja nad ženama i djecom te strah da to nasilje mnogi smatraju društveno prihvatljivim; žali zbog sporog napretka u razvoju službi za pitanja porodice i zajednice; poziva Vladu da ojača svijest javnosti o porodičnom nasilju i nasilju nad ženama te o pravu djeteta na zaštitu od bilo kakvog zlostavljanja, zanemarivanja i iskorišćavanja; pozdravlja Vladine nove mjere za suočavanje sa nasiljem u porodici, poboljšanje prava djece i razvoja stručnog usavršavanja, ali dalje mjere za efikasnu primjenu Zakona o zaštiti od nasilja u porodici, posebno u odnosu na zaštitu žrtava, podršku tim žrtvama i pristup pravosuđu za žrtve, razvoj i koordinaciju programa prevencije te snažniju odgovornost počinitelja;

Društveno-ekonomska pitanja

29. poziva Vladu da se fokusira na jačanje ekonomskog rasta u cilju borbe protiv siromaštva i unapređenja životnog standarda svih građana, kroz razmatranje reforme socijalne zaštite kad god je to moguće i smanjenje regionalnih razlika; poziva na veće napore za rješavanje velikog sivog sektora, poboljšanje prava intelektualnog vlasništva i sveukupnog pravnog sistema u cilju borbe protiv korupcije i poboljšanja poslovnog okruženja te sprovođenja strukturnih reformi s ciljem privlačenja i održavanja direktnih stranih ulaganja, što je ključno za diverzifikaciju ekonomije;
30. naglašava da postupci rješavanja privrednih sporova treba da budu transparentni, bez političkog uplitanja i zasnovani na vladavini prava kako bi se dodatno poboljšala poslovna klima; podstiče brzo rješavanje spora oko Kombinata aluminijuma - KAP; naglašava da bi sve privatizacije trebalo da se odvijaju na pošten, pažljiv, transparentan i propisan način; naglašava zabrinutost zbog državne pomoći i poziva na transparentnost i održivost u skladu sa pravnom tekovinom EU i odredbama Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju; pozdravlja napore Vlade u pogledu rješavanja pitanja rasta javnog duga i velikog strukturnog fiskalnog deficita; poziva na dalje aktivnosti kako bi se obezbijedilo buduće sprovođenje programa ruralnog razvoja u okviru IPA i izradilo zakonodavstvo o kvalitetu vode u skladu s pravnom tekovinom EU;
31. napominje da je novi Zakon o javnim nabavkama stupio na snagu u januaru 2012. godine, ali da u praksi njegova primjena nije efikasna, posebno u zdravstvenom sektoru; poziva crnogorske vlasti da uvedu veću transparentnost u sve postupke nabavke te da uspostave akcione planove sa jasnim ciljevima, postupcima i vremenskim okvirima kako bi se primijenio novi Zakon o javnim nabavkama i zakonodavstvo o koncesijama, komunalnim uslugama i nabavkama u području odbrane uskladilo sa pravnom tekovinom EU;
32. pohvaljuje primjenu Zakona o malim i srednjim preduzećima; poziva na povećanje podrške malim i srednjim preduzećima kao pokretačima ekonomskog rasta; poziva na sjedinjenje rascjepkanih strategija koje usporavaju efikasnost preduzetničkih i industrijskih instrumenata;
33. izražava zabrinutost u pogledu nepromijenjene situacije na tržištu rada te stoga poziva na uvođenje odlučnih mjera za rješavanje visoke nezaposlenosti, posebno lica koja traže prvi posao, te za poboljšanje tržišta rada koje pokazuje loše rezultate; poziva Vladu da obezbijedi da sprovođenje Zakona o radu bude u skladu sa standardima Međunarodne organizacije rada, uključujući poboljšanje inspekcija; naglašava potrebu za suočavanjem sa sivom ekonomijom; poziva na jačanje tripartitnog socijalnog dijaloga;
34. ohrabruje Crnu Goru da preduzme dalje napore u oblasti životne sredine i klimatskih promjena, jačanjem administrativnog kapaciteta za sprovođenje relevantnih politika i zakonodavstva EU kako bi se obezbijedilo usklađivanje sa pravnom tekovinom EU u toj oblasti;
35. primjećuje da je nezakonita gradnja, posebno u turističkim područjima, veliki problem u Crnoj Gori; poziva crnogorske vlasti da odlučno podstiču održivi razvoj u državi; naglašava da je važno da razvoj turizma bude u skladu sa zaštitom životne sredine;

Regionalna saradnja

36. pozdravlja proaktivno učešće Crne Gore u inicijativama, uključujući one u vezi sa regionalnim pomirenjem, i projektu „Zapadnobalkanska šestorka" te želju crnogorske Vlade da preuzme vođstvo u inicijativama za regionalnu saradnju; poziva Crnu Goru da unaprijedi kulturnu i ekonomsku saradnju sa susjednim zemljama koje su države članice Evropske unije; pohvaljuje Vladu za održavanje dobrih bilateralnih odnosa sa svim susjedima, uključujući Kosovo, ali naglašava da treba brzo riješiti spor sa Hrvatskom u vezi sa kopnenom i morskom granicom, posebno u kontekstu preliminarnih istraživanja nafte na otvorenom moru; podstiče konačno utvrđivanje granica sa Srbijom, Bosnom i Hercegovinom i Kosovom kako bi se uklonili mogući izvori napetosti; pozdravlja napredak u procesu Sarajevske deklaracije, uključujući sprovođenje Regionalnog programa stambenog zbrinjavanja; podstiče dalju saradnju sa susjednim zemljama putem razmjene iskustva o pregovorima o pristupanju;
37. pozdravlja nedavne posjete premijera Dačića Podgorici i premijera Đukanovića Beogradu, prve takve posjete od sticanja nezavisnosti Crne Gore; pohvaljuje te događaje kao snažan znak pomirenja i povećanog angažmana i otvorenosti obje strane, koji predstavljaju dobre namjere za nastavak regionalne i evropske integracije;
38. naglašava da su dobrosusjedski odnosi koje Crna Gora ima sa državama u regionu temelj uspješnih pregovora sa Evropskom unijom te da sama država predstavlja primjer saradnje i predanosti miru i stabilnosti regiona Zapadnog Balkana;
39. pozdravlja nedavne napore Vlade u pogledu popisa interno raseljenih osoba i razjašnjenja njihovog statusa, ali svjestan je težine tog zadatka, takođe pri ukklanjanju administrativnog opterećenja; poziva EU, kao i balkanske partnere, da pomognu crnogorskoj Vladi u rješavanju tog problema što je prije moguće i tako doprinesu zatvaranju bolnog poglavlja istorije regiona;
40. pozdravlja posvećenost crnogorske Vlade pridruživanju NATO-u, ali konstatuje velike razlike u mišljenjima među parlamentarcima i u društvu uopšte; izražava uvjerenje da će napori Crne Gore za članstvo u NATO doprinijeti težnjama za članstvom u EU te poboljšati regionalnu saradnju i bezbjednost; pohvaljuje posebno doprinos Crne Gore, uprkos ograničenim odbrambenim resursima, misijama u okviru UN i Zajedničke bezbjednosne i odbrambene politike, uključujući one u Avganistanu, Liberiji i Maliju; pozdravlja taj jasan signal predanosti Crne Gore saradnji sa međunarodnim partnerima u podsticanju globalnog mira i stabilnosti;

***

40. nalaže predsjedniku Evropskog parlamenta da Rezoluciju proslijedi Savjetu, Komisiji, Vladi Crne Gore i Skupštini Crne Gore.